

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

90. De simonia in sacerdotiorum venditione & emptione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

tarum accipere, nec præsumitur simonia, nec est. Per has spirituales operationes possunt iudicari alia huiusmodi. Sunt tamen alia mista, plus habentes de temporali, ut officium musicorum & canorum, & mundantium templa & preparantiu; ista vendi possunt secundum omnes, & emi, dummodo nihil pro ipsa spiritualitate accipiatur. Et eodem modo dicendum est de rebus spiritualibus, quæ plus habent de temporali, ut vestes & vasa sacra, quæ ratione materiæ vendi possunt, dummodo nihil pro consecratione accipiatur; immò in vsu profanos vendi possunt, dummodo prius vasa frangantur, & vestium formæ auferantur, ut habet S. Thom. loco citato. Hoc modo vult Sorolo loco citato, quòd terra sepulturæ vendi possit, quamuis securius sit, per modum oblationis aliquid accipere, quam exigere pretium, ut dicit S. Thom. Hæc sunt erga operationes notanda.

*De simonia in sacerdotiorum venditione,
& emptione.*

CAPVT XC.

Quartum genus rerum spiritualium, erat sacerdotium, seu beneficium, Ecclesiasticumq; officium. Simonia erga hæc potest consistere in tribus, aut in emptione & in venditione eorum, aut in permutatione, aut in locatione. Ac primò de emptione & venditione tractandum est.

Circa quod dico primò, vendere aut emere sacerdotium spirituale vllum, simonia est; est enim prohibitū. i. quæst. 3. c. si quis, & alijs capitibus ibidem. Vbi nota quòd non est opus ut intercedat pecunia, aut res aliqua, quæ vendi pecunia solet, sed si etiam intercedat aliquid temporale, pecunia appreciabile, ut obsequium in temporalibus licitis aut illicitis, similiter laus linguæ, similiter matrimonium: qui enim daret beneficium vni consanguineo, hac conditione, ut eius foret nuberet fratri suo, simoniam committeret, quamuis dare beneficium consanguineo, quia talis est, non sit simonia, ut dicit S. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 2. Aduerte autem, quòd ista debent dari aut accipi, ut pretium: si enim non intercedat ratio pretij, non est simonia, ut sæpe diximus: vnde qui inferuit Episcopo, ut Episcopus sua obsequia respi-

ciens, gratus sit, & det beneficium via gratitudinis, non tamen solutionis pretij, non est simoniacus. Similiter, neque Episcopus, qui respiciens huiusmodi obsequia, hoc modo dat.

Dico secundò, vendere, aut emere actiones, per quas habetur beneficium, & quæ ordinatae sunt ex se ad illud, est simonia: verbi gratia, vendere, aut emere, seu dare pretium pro designatione beneficii, aut pro electione, aut pro collatione, aut pro possessione, simonia est: immò pro ipsa etiam interventione: qui enim daret alicui pecuniam, ut interueniret, aut pro ipso peteret beneficium, simoniacus esset. Hec notat in summa Caiet. quodlibet. 1. q. 9. quòd, quando electio esset nimis perniciosa Ecclesie, posset dari pecunia, ne fieret talis electio, non tamen ut vlla electio fieret; & ponit exemplum; si Cardines vellent eligere Papam vnum nimis perniciosum futurum Ecclesie, tunc posset eis dari pecunia, ne eligerent. Soto lib. 9. q. 6. art. 1. addit, non solum pro hoc, sed pro ipsa electione licet, quando non esset nisi vnus dignus Papa, alij autem essent perniciosi: tunc enim perinde est, dare pro non electione, ac pro electione: non tamen licet quando sunt multi digni, dare pretium, ut vnus eligatur, quamuis dignissimus sit. Fundamentum Soto est etiam, quia putat non esse simoniam tam prohibitam iure diuino & naturali, quin in aliqua grauè & extrema necessitate spiritali liceat dare pecuniam pro spiritali, & mihi probabile videtur, quamuis rarissimus sit talis casus.

Tertiò dico, simonia est, etiam vendere, aut emere ius ad beneficium: nam illud spirituale etiam est: v.g. si quis habeat ius ad beneficium aliquod, & illud vedat alicui, simonia committitur. Rursus, duo litigant, & vnus cedit iuri ob pecuniam, simonia etiam committitur, quamuis, cum causa ex veritate dubia est, potest vni dari pensio, ut supra diximus, sed interueniente Papæ auctoritate.

Rursus, vendere ius patronatus, simonia est; nam ius hoc spirituale est, & sic est prohibitum Concil. Trid. sess. 25. cap. 9. tamquam contra canones: cum tamen tale ius est annexum villæ, aut castello, aut rei temporali, potest vendi cum illa re, dummodo nihil accipiat plus, ratione talis iuris, sicut dictum est de vestibus & vasis sacris. Ita habet Pan. c. querela, ne prelati vic. su. & Armilla, ver. Simo. §. 40 Et sic intellige S. Thom. 2. 2. qu. 100. art. 4. vbi dicit, posse vendi hoc ius. Vnum tamen

nota ex S. Thom. q. citata, art. 2. ad 5. quod licet alicui dare pecuniam ad redimendam vexationem, sed non ante consequutionem iuris ad beneficium; sed postquam iam ius habet iustum, licet pecuniam dare ad arcenda impedimenta iniusta: ver. grat. aliquis est electus iuste, & debite, vel aliquis habet beneficium iam iuste, alij volunt lite iniusta extorquere, vel impedimenta iniusta opponere, ne suo gaudeat beneficio, licet tali pecunia placare insequi: ores hos, sed tamen antequam habeat ius vllum, non licet. Soto lib. 9. q. 6. art. 1. temperat bene hoc quando violentia aut vis inferitur, tunc licet pecunia auferre illam, etiam ante consequutionem iuris: verbi gratia, in carceratur aliquis, ne compareat in tempore proposito coram Episcopo ad beneficium consequendum, quae violentia est detentio, aut detinetur vi, ne, debito tempore suam possessionem accipiat: tunc iniustos detentores potest pecunia placare.

Dico quartò, non solum est simonia, cum aliquis pro se emit beneficium, sed etiam, cum emit pro altero, & tenetur hic relinquere beneficium, cum sciat simoniace esse habitum: vnde, cum patres pro filiorum beneficijs pecuniam dant, simoniam committunt; & filij, cum primum sciunt, tenentur dimittere beneficia, extra. c. ex insinuat. de simon. Rursus, Simonia est, non solum cum datur pretium ipsi danti beneficium, sed etiam alteri ad petitionem ipsius: vnde, si quis det pecuniam cognato Episcopi, vt ab Episcopo consequatur beneficium, quia Episcopus illi dare noluit, simonia est. Hic est vnum dubium, de eo, qui promitteret dare pecuniam pro beneficio, animo verò non dandi, sed fictè, & sic accepit beneficium, an esset simonia. Ad hoc Soto lib. 9. qu. 8. artic. 1. & Caieta. quodlibet. 1. quæst. 9. dicunt non esse, quia actus exterior ab interiora rationem sumit: vnde, licet talis promissio ficta instrumento confirmaretur, non esset simonia, quamuis in foro exteriori iudicaretur simonia, quia non considerat interiora.

Ego ita credo; quamuis Nauar. super c. fin. de
simonia. nu. 9. alia procedat via,
sed hæc est melior.